

Fries taalbeleid

Bestuurlijke overeenkomst

De gemeenten Boarnsterhim, Gaasterlân-Sleat, Heerenveen, Leeuwarden, Lemsterland,
Skarsterlân en Súdwest-Fryslân De provincie Fryslân De Staat der Nederlanden

Overeenkomst inzake het Fries taalbeleid in de nieuw te vormen gemeenten Heerenveen en Leeuwarden, naar aanleiding van de herindeling van de gemeente Boarnsterhim en de nieuw te vormen gemeente De Friese Meren, naar aanleiding van de herindeling van Gaasterlân-Sleat, Lemsterland en Skarsterlân en de grenscorrecties tussen de gemeenten Boarnsterhim, Heerenveen, Skarsterlân en Súdwest-Fryslân

Partijen,

De gemeenten Boarnsterhim, Gaasterlân-Sleat, Heerenveen, Leeuwarden, Lemsterland, Skarsterlân en Súdwest-Fryslân, hier vertegenwoordigd door de burgemeesters van voornoemde gemeenten, De provincie Fryslân, hier vertegenwoordigd door de Commissaris van de Koning, De Staat der Nederlanden, hier vertegenwoordigd door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Gelet op:

- De cultuurtaalkundige situatie in de nieuw te vormen gemeenten Heerenveen en Leeuwarden, waarbij ongeveer 70% van de bevolking van ruim 150.000 inwoners de Friese taal redelijk tot zeer goed spreekt, verspreid over stedelijke kernen en platteland;
- De cultuurtaalkundige situatie in de nieuw te vormen gemeente De Friese Meren, waarbij meer dan 75% van de bevolking van ruim 51.000 inwoners de Friese taal redelijk tot zeer goed spreekt, verspreid over stedelijke kernen en platteland;
- De verschillende grenscorrecties waardoor er ruim 3.000 inwoners in een nieuwe of andere gemeente woonachtig zullen raken;
- De ontwikkelingen op het gebied van meertaligheid door een toenemende internationalisering, toeristische impulsen en vraag vanuit het bedrijfsleven;
- De ondertekening en bekrachtiging door Nederland van het Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden (hierna: Europees Handvest);
- De meerjarige overeenkomsten tussen de Staat der Nederlanden en de provincie Fryslân in het kader van de Bestuursafpraak Friese taal en cultuur (hierna: BFTC);
- De wettelijke bepalingen betreffende het Fries, zoals die neergelegd zijn in de Wet gebruik Friese taal;
- Het feit dat elke gemeente tot nu toe expliciet of impliciet een eigen taalbeleid voerde, op sommige gebieden vergelijkbaar en op andere gebieden verschillend;
- De bepalingen in het Europees Handvest dat het bestaande niveau van taalrechten van de Friese taal voor de inwoners van een deelnemende gemeente niet mag verminderen (artikel 4, tweede lid en artikel 7, lid 1.b);
- Het gegeven dat alle voornoemde gemeenten onderdeel zijn van de Wet van 19 juni 2013 tot wijziging van de gemeentelijke indeling in een deel van de provincie Fryslân (Staatsblad – 2013, 286);
- Het feit dat er reeds op 1 maart 2010 een 'overeenkomst inzake het Fries taalbeleid in de nieuw te vormen fusiegemeente Súdwest-Fryslân' is gesloten.

Overwegende,

- Dat in de nieuw te vormen gemeenten de Friese cultuur en identiteit voor stad en platteland dienen te worden gekoesterd, waarvan de Friese taal een belangrijke drager is;
- Dat in de nieuw te vormen gemeenten een ambitieus taalbeleid dient te worden gevoerd, zodanig dat er sprake is van vooruitgang op dat gebied voor alle burgers;

Komen het volgende overeen:

1. In de nieuw te vormen gemeenten wordt gestreefd naar een taalbeleid gebaseerd op internationale (Europese) verdragen en bilaterale overeenkomsten volgens het Europees Handvest en de BFTC;
2. Daarbij wordt voor de concrete uitwerking van het Europees Handvest en de BFTC gebruik gemaakt van het zogenaamde 'menusysteem'. Het gaat hierbij onder andere om een personeelsbeleid met kwaliteitseisen op het gebied van de Friese taal, meertalig onderwijs, communicatie met de burgers en culturele impulsen;
3. Het bestaande gebruiksniveau van de Friese taal, zoals dat in de praktijk en in het dagelijks leven tot uiting komt, zal er als gevolg van de gemeentelijke fusie niet op achteruitgaan;
4. In de nieuw te vormen gemeenten wordt een plan van aanpak opgesteld voor de concrete uitwerking van het taalbeleid en de borging ervan. De nieuw te vormen gemeenten houden met beide aspecten rekening in de personele formatie;
5. In het kader van deze overeenkomst worden door de gemeenten en de provincie Fryslân zogenaamde pilotprojecten opgesteld en uitgevoerd om de positie van de Friese taal in de nieuw te vormen gemeenten te verbeteren. Deze pilotprojecten kunnen een voorbeeld zijn voor andere gemeenten in de provincie Fryslân;
6. De provincie Fryslân steunt de nieuw te vormen gemeenten beleidsmatig, en daar waar mogelijk financieel, door ambtelijke inzet en advies en middels de uitvoeringsregeling van de integrale cultuur, taal en onderwijsnota 'Grinzen Oer';
7. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties betreft de uitkomsten van dit beleid in de driejaarlijkse rapportage van de Staat der Nederlanden aan de Raad van Europa in het kader van het Europees Handvest. Voor een nulrapportage aan de minister moet in 2013 door de betrokken gemeenten voor de verschillende deelterreinen (bijvoorbeeld onderwijs) eerst worden vastgesteld in welke van de fuserende gemeenten sprake is van het hoogste niveau;
8. De colleges van B&W van de nieuw te vormen gemeenten brengen eenmaal per jaar een kort schriftelijk verslag uit aan hun gemeenteraad, met een afschrift aan het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân, van de wijze waarop de uitvoering van het taalbeleid in het daaraan voorafgaande jaar is verricht en hoe de budgetten zijn besteed;
9. De verschillende functionarissen van Partijen, waaronder begrepen de nieuw te vormen gemeenten, hebben in voorkomend geval overleg over eventuele vraagstellingen die opkomen bij het uitvoeren van de geformuleerde afspraken;
10. In verband met het handhaven van het Europees Handvest maken de nieuw te vormen gemeenten na de nulrapportage in 2013 een driejaarlijkse schriftelijke rapportage voor het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over de implementatie van de basisvoorwaarden in het beleid voor de Friese taal;
11. In 2016 zal de provincie separaat met de colleges van B&W van de nieuw te vormen gemeenten de afspraken voor de eerste keer evalueren. Daarbij zal expliciet worden gesproken over de inzet (inclusief financiële middelen) voor de periode na 2016.
12. De gemeente Súdwest-Fryslân is niet gehouden nieuw taalbeleid te ontwikkelen naar aanleiding van de grenscorrectie met Boarnsterhim, anders dan wat zij heeft ingezet na haar ontstaan op 1 januari 2011. De gemeente Súdwest-Fryslân houdt bij de uitwerking van haar taalbeleid rekening met de cultuurtaalkundige situatie van de inwoners die aan haar gemeente worden toegevoegd.

Aldus overeengekomen in tweevoud, zowel in de Nederlandse als in de Friese taal.

Dit besluit zal in de Nederlandse en in de Friese taal in de Staatscourant worden gepubliceerd.

Leeuwarden, 4 november 2013

De gemeenten

De burgemeester van de gemeente Boarnsterhim,
namens deze, mevr. H.J. de Haan - Laagland, wethouder,

De burgemeester van de gemeente Gaasterlân-Sleat,
W. Hoornstra

De burgemeester van de gemeente Heerenveen,
T.J. van der Zwan

De burgemeester van de gemeente Leeuwarden,
Drs. F.J.M. Crone

De burgemeester van de gemeente Lemsterland,
D.J. Stellingwerf

De burgemeester van de gemeente Skarsterlân,
M. Looman - Struijs

De burgemeester van de gemeente Súdwest-Fryslân,
Drs. H.H. Apotheker

De provincie Fryslân
De Commissaris van de Koning,
J.A. Jorritsma

De Staat der Nederlanden
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
Dr. R.H.A. Plasterk

Ronald Plasterk

Fries taalbeleid

Bestuurlijke overeenkomst

